

Reto putnu sugu novērojumi Latvijā 2025. gadā

MĀRIS JAUNZEMIS,
maris.jaunzemis@lu.lv

Šajā apskatā iekļautas tās putnu sugas, kurām Latvijā reģistrēti mazāk par 25 novērojumiem (novērojumu skaits pēc www.putni.lv uzskaitījuma). Ja kādai sugai 2025. gadā pārsniegts 25 novērojumu skaits, tad uzskaitīti visi šīs sugas novērojumi 2025. gadā.

Apskatā lietota *AviList* sistematika (*AviList Core Team* 2025). Apskats izveidots, apkopojot informāciju no interneta vietnēm www.putni.lv (uztur Agris Celmiņš), www.dabasdati.lv (uztur Latvijas Dabas fonds un Latvijas Ornitoloģijas biedrība), *Birding Latvia* profila vietnes Facebook – www.facebook.com/birdinglatvia (uztur Edgars Smislovs), kā arī eBird platformas www.ebird.org/region/LV (*Cornell Lab of Ornithology, Ithaca, New York*).

2025. gadā Latvijā konstatētas četras jaunas putnu sugas. Jaunu novērojumu iespaidā pārskatīti un akceptēti divi senāki ziņojumi vietnē www.dabasdati.lv, tādējādi par pirmo garkāju klijāna *Buteo rufinus* novērojumu atzīts J. Siliņēviča novērojums 2015. gadā un par otro stepes piekūna *Falco cherrug* novērojumu – L. Birziņas 2016. gadā ziņotais novērojums. Vēl 14 sugas novērotas 2.–10. reizi, savukārt baltkakla mušķērāju *Ficedula albicollis* novērojumu skaits pārsniedza 25. Izvērtējot ūdeņu čipstes *Anthus spinoletta* novērojumus, nākas secināt, ka kopējais novērojumu un iesaistīto īpatņu skaits ir neskaidrs. Tam ir vairāki iemesli – dažāds īpatņu skaits vienā un tajā pašā vietā ziemošanas sezonas laikā, iespējama vietu maiņa, liela laika starpība (pat ja vieta tā

pati), iespējams, ka dažos gados tas pats putns atgriežas ziemot atkārtoti.

Visi apskatā minētie novērojumi ir pārliecinoši – iegūti fotoattēli, audioieraksti, ar izsekošanas ierīci aprīkota putna maršruts, vai arī putni noķerti gredzenošanai.

Saīsinājumi:

T – tēviņš

M – mātīte

ad. – pieaudzis (ligzdojošs) putns izteiktā apspalvojumā, kurš atkārtojas gadu no gada

imm. – putns pēc pirmās spalvu maiņas līdz ad. spalvu tērpa iegūšanai

1g – jaunais putns pirmajā kalendārajā gadā

2g – putns otrajā kalendārajā gadā

Z – ziemeļi

A – austrumi

D – dienvidi

R – rietumi

Krāšņā pūkpīle

Somateria spectabilis

30.03. 1 2g T Mērsragā, Talsu novadā (Ivars Brediks, Justs Krapāns); fotografēta. 7. novērojums Latvijā.

31.03. 1 ad. T Mērsragā, Talsu nova-

dā (Artūrs Bogorodickis); fotografēta. 8. novērojums Latvijā.

Bangu pīle *Melanitta perspicillata*

01.10.–26.10. 1 T Kolkā, Talsu novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs u. c.); uzņemts video, fotografēta. Jauna suga Latvijā.¹

Stejnegera pīle *Melanitta stejnegeri*

11.04. 1 ad. T Bērciemā, Tukuma novadā, ap 700 m no krasta kopā ar melnajām pīlēm *M. nigra* un tumšajām pīlēm *M. fusca* (Edgars Smislovs, Vladimirs Smislovs); fotografēta.

9. novērojums Latvijā.

12.04. 1 ad. T Mērsragā, Talsu novadā, ap 800 m no krasta tumšo pīļu barā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs); fotografēta. 10. novērojums Latvijā.

24.04. 1 T Kolkā, Talsu novadā, ap 600 m no krasta kopā ar citām pīlēm (Edgars Smislovs); fotografēta.

11. novērojums Latvijā.

25.09. 1 T Rīgas jūras līcī uz D no Ušiem, Talsu novadā, ap 500 m

¹ Vairāk lasiet šai sugai veltītā rakstā šī numura 13. lpp. *Red. piez.*

Gredzenpīle *Aythya collaris* (tēviņš) Jēkabpilī 12.01.2025.

Foto: Atis Ļahs

Foto: Atis Ļahs

Morinella tārtiņš *Eudromias morinellus*

25.08.–13.09. Užavas laukos, Ventspils novadā. 25.08. 1 *ad.* un 2 1g (Edgars Smislovs); 29.08. kopā 19 (2, 2, 3, 1, 11) pa vairākām netālām vietām, domājams, ietverot trīs īpatņus no 25.08. (Edgars Smislovs, Atis Ļahs, Edgars Trops); 13.09. 1 *ad.* un 2 1g – ticams, ka no augusta (Edgars Smislovs); fotografēti. 23. novērojums Latvijā.

05.09. 7 (1 *ad.* un 6 1g) Slampes pagastā, Tukuma novadā (Zigurds Krievāns); fotografēti. 24. novērojums Latvijā.

Jūras tārtiņš *Anarhynchus alexandrinus*

14.05. 1 *ad.* T Liepājas ezera A krastā pie Vītiņu pļavām (Edgars Smislovs); fotografēts. 8. novērojums Latvijā.

Melnspārnu bezdeligtārtiņš *Glaucela nordmanni*

17.07. 1 1g Pilskalnes pagastā, Augšdaugavas novadā (Zigurds Krievāns); fotografēts. Vēlāk tajā pašā dienā – Dvietes pagastā ap 2,5 km no iepriekšējās novērošanas vietas.

Melnspārnu bezdeligtārtiņš *Glaucela nordmanni* (jaunais putns, 2g) Rudes apkārtnē 19.07.2025.

Foto: Edgars Smislovs

Jūras tārtiņš *Anarhynchus alexandrinus* (tēviņš) Liepājas ezera austrumu krastā pie Vītiņu pļavām 14.05.2025.

no krasta kopā ar citām *Melanitta* pilēm (Edgars Smislovs); fotografēta. 12. novērojums Latvijā.

Baltacis *Aythya nyroca*

29.03.–01.05. 1 M Kaņierī, Tukuma novadā (Ēva Krēsla u. c.); fotografēts. 17. novērojums Latvijā.

Gredzenpile *Aythya collaris*

09.01.–13.01. 1 T Daugavā, Jēkabpīlī (Rita Šuvcāne u. c.); fotografēta. 2. novērojums Latvijā.

Foto: Atis Ļahs

Stepes piekūns *Falco cherrug* Užavas laukos (jaunais putns, 1g) 23.08.2025.

Ticams, ka tas pats putns (Edgars Smislovs). 4. novērojums Latvijā. 19.07. 1 2g Rudes apkārtnē, Dienvidkurzemes novadā (Atis Ļahs, Edgars Smislovs); fotografēts. 5. novērojums Latvijā.

Gredzenknābja kaija

Larus delawarensis

11.07. Polijā ar raidītāju aprīkots putns ielidoja Latvijā no Baltkrievijas Krāslavas novada Robežnieku pagastā, šķērsoja Daugavpili un atstāja Latvijas teritoriju Augšdaugavas novada Šēderes pagastā, ielidojot Lietuvā. Saskaņā ar izsekošanas datu portālu <https://interrex-tracking.com/> Latvijas teritorijā reģistrētas laika atzīmes ir plkst. 6.30 starp Borovinas un Žakeļu ciemiem Robežnieku pagastā un plkst. 9.00 A pusē no Grīvas lidlauka Augšdaugavas novadā. Jauna suga Latvijā.²

Ziemeļu sula *Morus bassanus*

27.05. 1 *ad.* Kolkā, Talsu novadā starp Kolkasragu un bāku ielidoja Rīgas jūras līcī DA virzienā (*Paul Doherty, Andy Butler, Vaughan Lister, Teet Sirotkin* u. c.); fotografēta. 6. novērojums Latvijā. No www.putni.lv uzskaitījuma izslēgts ziemeļu sulas novērojums 1958. gada 17. augustā Lielvārdē (Šulcs 1960), jo radušās pamatotas šaubas par pareizu sugas noteikšanu (Matrozis 2023). Tādējādi par pirmo sugas novērojumu Latvijā tiek uzskatīts Agra Celmiņa 1987. gada 16. aprīļa novērojums Papē (Mednis, Baumanis 1990) un mainās pārējo šīs sugas novērojumu kārtas skaitlis.

Brūnais ibiss *Plegadis falcinellus*

05.11. 1 Kļīgenē, Zaubes pagastā, Cēsu novadā (A. Runce); fotografēts. 13. novērojums Latvijā.

Zīda gārnis *Egretta garzetta*

21.05. 1 kopā ar lielo balto gārni *Ardea alba* lidojumā uz Z Pāvilostā, Dienvidkurzemes novadā (Valters Videnieks). 25.05. 1 Mērsragā, Talsu novadā (Edgars Smislovs, Ivars Bredīks); fotografēts. Ticams, ka tas pats putns, kas 21.05. Pāvilostā. 15. novērojums Latvijā.

² Vairāk lasiet šai sugai veltītā rakstā šī numura 12. lpp. Red. piez.

Melnais grifs

Aegypius monachus

13.07. 1 2g vai 3g putns fotografēts lidojumā Umurgas pagastā, Limbažu novadā (Agnis Šmits). 15. novērojums Latvijā.

Garkāju klijāns

*Buteo rufinus*³

28.05.2015. 1 2g fotografēts Lielupes grīvas pļavās Jūrmalā (Jurijs Siliņevičs). 1. novērojums Latvijā. 05.07. 1 2g Dvietes pagastā, Augšdaugavas novadā (Zigurds Krievāns); fotografēts. 2. novērojums Latvijā. 19.07. 1 2g Rudes apkārtnes laukos Otaņķu pagastā, Dienvidkurzemes novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs u. c.); fotografēts. 3. novērojums Latvijā.

³ Vairāk lasiet šai sugai veltītā rakstā šī numura 17. lpp. Red. piez.

Stepes piekūns *Falco cherrug*

28.04.2016. 1 2g T Ādažos, Ādažu novadā (Laima Birziņa); fotografēts. 2. novērojums Latvijā. 23.08. 1 1g Užavas laukos, Ventspils novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs); fotografēts. 3. novērojums Latvijā.

Īspirkstu cīrulis

Calandrella brachydactyla

04.05.–08.05. 1 Užavas laukos, Ventspils novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs u. c.); fotografēts. 2. novērojums Latvijā. 16.05. 1 barojas jūras malā Mērsragā, Talsu novadā (Edgars Smislovs); fotografēts. 3. novērojums Latvijā.

Palieņu ķauķis *Acrocephalus agricola*

06.06. 1 noķerts gredzenošanai Lauteros, Limbažu novadā (Guntis Graubics). 11. novērojums Latvijā.

Hjūma ķauķītis *Phylloscopus humei* Kolkā 18.11.2025.

Īspirkstu cīrulis *Calandrella brachydactyla* Užavas laukos 04.05.2025.

Foto: Atis Ļahs

Foto: Atis Ļahs

Foto: Atis Ļahs

Ziemeļu ķauķītis *Phylloscopus borealis*

31.08. 1 lg novērots Ainažos, Limbažu novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs, Andris Klepers); fotografēts; ierakstīta balss. 2. novērojums Latvijā.

Sārtais strazds *Pastor roseus*

24.05. 1 *ad.* migrācijā kopā ar mājas strazdiem *Sturnus vulgaris* Kolkā, Talsu novadā (Valts Jaunzemis); konstatēts retrospektīvi – vēlāk pārskatīt mājas strazdu baru fotogrāfijas. 14. novērojums Latvijā.

16.09. 1 lg kopā ar mājas strazdiem pārlido uz D pie Liepājas ostas D mola. Nedaudz vēlāk, iespējams, tas pats putns, mājas strazdu barā pie Grīnavtiem, Liepājas ezera R malā (Edgars Smislovs). 15. novērojums Latvijā.

Baltkakla mušķērājs *Ficedula albicollis*

22.04. 1 2g T noķerts gredzenošanai Lauteros, Limbažu novadā (Guntis Graubics). 23. novērojums Latvijā. 24.04. 1 T Kviesu ielā, Liepājā (Selga Bērziņa); fotografēts. 24. novērojums Latvijā.

06.05. 1 T novērots Papē, Dienvidkurzemes novadā (*Jannis Leistikow, Jule Koch, Annika Peter, Melanie Schramma*); fotografēts. 25. novērojums Latvijā.

22.05. 1 T dzied Jūrmalas parkā, Ventspilī (Aleksejs Kuročkins); fotografēts. 26. novērojums Latvijā.

Ziemeļu ķauķītis *Phylloscopus borealis* (jaunais putns, 1g) Ainažos 31.08.2025.

Bonelli ķauķītis *Phylloscopus bonelli*

19.05. dzirdēta dziesma un novērots Bērziņos, Tukuma novadā (Mārtiņš Briedis, Valts Jaunzemis, Ance Priedniece, Viesturs Vīgants, Elza Zacmane); ierakstīta balss. Jauna suga Latvijā.⁴

Hjūma ķauķītis *Phylloscopus humei*

18.10. 1 noķerts gredzenošanai Ainažos, Limbažu novadā (Aigars Kalvāns). 8. novērojums Latvijā. 02.11. 1g noķerts gredzenošanai Jūrmalciemā, Dienvidkurzemes novadā (Vladimirs Smislovs). 9. novērojums Latvijā.

⁴ Vairāk lasiet šai sugai veltītā rakstā šī numura 10. lpp. *Red. piez.*

12.11. 1 novērots Ventspilī (Edgars Smislovs, Vladimirs Smislovs); fotografēts. 10. novērojums Latvijā.

18.11. 1 novērots Kolkā, Talsu novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs, Evita Maļiņina); fotografēts. 11. novērojums Latvijā.

18.11. 1 novērots Mērsragā, Talsu novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs, Evita Maļiņina); fotografēts. 12. novērojums Latvijā.

Tumšais ķauķītis *Phylloscopus fuscatus*

16.10.–20.10. 1 novērots Jūrmalciemā, Dienvidkurzemes novadā (Edgars Smislovs u. c.); fotografēts. 12. novērojums Latvijā.

Foto: Edgars Smislovs

Lielā čipste *Anthus richardi* Papē 05.11.2025.

Foto: Edgars Smislovs

Sārtais strazds *Pastor roseus* (jaunais putns, 1g, vidū) kopā ar mājas strazdiem Liepājā pie dienvidu mola 16.09.2025.

Meža stērste *Emberiza rustica* Braslavas pagastā 14.09.2025.

Sibīrijas čakstīte *Saxicola maurus*

04.10. 1 M Kolkā, Talsu novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs, Vladimirs Smislovs); fotografēta, ievākts DNS paraugs. Pasugas piederība precizējama. 4. novērojums Latvijā.

Tuksneša čakstīte *Oenanthe deserti*

01.11. 1 M Jaunupē, Ventspils novadā (Aleksejs Kuročkins); fotografēta. 8. novērojums Latvijā.

Lielā čipste *Anthus richardi*

05.11. 1 migrācijā Papē, Dienvidkurzemes novadā (Edgars Smislovs, Vladimirs Smislovs); fotografēta. 3. novērojums Latvijā.

Taigas čipste *Anthus hodgsoni*

17.10. 2 atsevišķi putni pielido uz atskaņotu balsi Liepājas Z daļā: plkst. 9.26 (Atis Ļahs) un plkst. 10.22 (Edgars Smislovs, Atis Ļahs). Abi putni fotografēti. Jauna suga Latvijā – 1. un 2. novērojums Latvijā.⁵

Ūdeņu čipste *Anthus spinoletta*

2025. gadā suga novērota 2 vietās:

⁵ Vairāk lasiet šai sugai veltītā rakstā šī numura 15. lpp. Red. piez.

Vītiņu plāvās pie Liepājas ezera, Dienvidkurzemes novadā 25.10. 2 īpatņi (Edgars Smislovs, Atis Ļahs, Evita Maļiņina), 09.11. 7 īpatņi (Edgars Smislovs); fotografēti, 21.12. 2 īpatņi (Edgars Smislovs, Aleksejs Kuročkins).

Pie Liepājas ostas D mola no 17.11 līdz 25.12 1 īpatnis (Edgars Smislovs u. c.), bet 26.11. 2 īpatņi (Edgars Smislovs, Vladimirs Smislovs); fotografēti.

Ja kopējā novērojumu sarakstā nodaļa tikai vietas un sezonas, tad aptuveni 20. un 21. novērojums Latvijā.

Literatūra

- AviList Core Team 2025. AviList: The Global Avian Checklist, v2025. <https://doi.org/10.2173/avilist.v2025>.
- Matrozis R. 2023. Pārdomas par dažiem vēsturiskiem putnu novērojumiem. *Putni dabā* 91: 55–60.
- Mednis A., Baumanis J. 1990. Latvijas ornitofaunistiskās komisijas darba pārskats (1987). *Putni dabā* 3: 183–185.
- Šulcs A. 1960. *Sula bassana* L. – jauna putnu suga Latvijas PSR faunā. *Latvijas putnu dzīve. Ornitoloģiskie pētījumi* 2: 221–222.

Mazā stērste *Emberiza pusilla*

01.11. 1 lg noķerta gredzenošanai Jūrmalcīemā, Dienvidkurzemes novadā (Edgars Smislovs, Vladimirs Smislovs, Atis Ļahs). 11. novērojums Latvijā. 07.11. 1 pielido uz atskaņotu balsi Jūrmalcīemā, Dienvidkurzemes novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs); fotografēta. 12. novērojums Latvijā.

Meža stērste *Emberiza rustica*

11.09. 1 lg novērota Braslavas pagastā, Limbažu novadā (Edgars Smislovs, Atis Ļahs, Evita Maļiņina); fotografēta. 21. novērojums Latvijā.

Summary

Observations of rare bird species in Latvia in 2025 /Māris Jaunzemis/

Article covers rare bird species observations in Latvia with less than 25 records before 2025. Four bird species were recorded first time for Latvia in 2025: the Surf Scoter *Melanitta perspicillata*, the Ring-billed Gull *Larus delawarensis*, the Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli* and the Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni*. Also a record of Long-legged Buzzard *Buteo rufinus* from 2015 was accepted as the first for Latvia. 14 more species were observed the second to the tenth time.